

žádati na něm náhradu. Není sporno, že oba tyto předpoklady jsou nutny k uskutečnění uvedeného nároku. V pochybném případě jest předpokládati, že ten, kdo plní cizí povinnost, má úmysl plniti za jiného a vůli, žádati na něm náhradu. Vždyť podle zkušeností denního života není pravidlem, nýbrž řídkou výjimkou, by někdo obětoval za druhého majetek z pouhé dobrosrdečnosti. Sluší tedy i v tomto případě předpokládati, že žalobkyně měla zmíněný úmysl (animus obligandi). Je-li tomu tak, je věci žalovaného, aby tento předpoklad vyvrátil. Je pravda, že mohou býti a skutečně byly opačné názory (viz Stubenrauch, komentář, 8. vydání, 2. svazek, strana 260, 3. poznámka). Ale od vydání rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského, Glaser Unger, nová řada čís. 6515, je praxe skoro jednotná ve směru uvedeném (srov. sb. n. s. 341). S tím se srovnává i literatura nejnovější doby (Ehrenzweig, system, 6. vydání, 2. svazek, strana 662, 50. poznámka, Mayr, Lehrbuch, 2. svazek, strana 346, 26. poznámka). Nejvyšší soud je téhož názoru. V tomto sporu prvý soud zamítl žalobu z toho důvodu, že žalobkyně netvrdila okolností, svědčících o jejím úmyslu plniti za žalovaného a zavázati ho tím k náhradě. Odvolací soud tudíž právem jeho rozsudek zrušil. Žalovaný v rekursu předbíhá dalšímu jednání a rozhodování, pokud tvrdí, že jeho námitky při ústním jednání dávají dostatečný základ pro řešení nadhozených právních otázek. Pro nesprávný postup prvního soudu o nich dosud nebylo jednáno. Jejich význam bude možno posouditi teprve, až prvý soud správně provede řízení.

Čís. 5989.

Jen finanční prokuratura jest oprávněna zastupovati stát ve sporném nájemním řízení a to počínajíc podáním námitek proti výpovědi. Lhostejno, že výpověď z najatých místností byla doručena poštovnímu a telegrafnímu ředitelství, byly-li přes to námitky včas podány finanční prokuraturou.

Dostavila-li se strana k jednání (vznesla-li včas námitky proti výpovědi), nelze mluvit o zmátečnosti podle §u 477 čís. 4 c. ř. s., třebaš doručení bylo vadné.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1926, R II 101/26.)

Obec Š., majitelka domu, v němž měla poštovní správa najaty místnosti, doručila výpověď poštovnímu a telegrafnímu ředitelství. Do výpovědi podala finanční prokuratura námitky, jež procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmátečnost a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, zavedl zákonné řízení. Důvod y: Uplatňovaný důvod zmátečnosti (§ 477 čís. 4 c. ř. s.) jest opodstatněn. Dává-li se eráru soudní výpověď (§§ 560 a násl. c. ř. s.), musí erár býti zastoupen finanční prokuraturou. Tato má nejen právo k zastupování; finanční prokuratura je v takovém řízení zákonným zástupcem eráru. To vysvítá ze služební instrukce pro finanční prokuratury (§ 1 čís. 1, §§ 12 a 15

nař. ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák.). Finanční prokuratuře náleží vůči státu soudní zastupování ve všech případech, nejen ve sporech, jež se týkají státního majetku. I v řízení mimosoudním (exekuce, úpadek, výpovědní řízení) má finanční prokuratura zastupovati (srovnej Mischler-Ulbrich, rukověť státních věd II. str. 70). V rozporu s těmi zásadami byla v tomto případě soudní výpověď doručena poštovnímu a telegrafnímu ředitelství v Brně, nikoliv finanční prokuratuře. Lhůta k podání námitek běží teprv od řádného doručení výpovědního návrhu. Tento nedostatek zakládá důvod zmatečnosti (§ 477 čís. 4 c. ř. s.). Stranám je veškerá dispoice ohledně tohoto důvodu odňata. Procesní soud je povinen soudní výpověď znova doručiti povolánému zástupci eráru. Je proto bez významu, že v tomto případě finanční prokuratura přece včas podala jménem eráru námítky proti výpovědi, a že se řádně účastnila následujícího řízení procesního. Na takové nedostatky procesního řízení nevztahuje se § 196 c. ř. s.; dotčená strana může ovšem po řádném doručení výpovědi vzdáti se lhůty k podání námitek (Hora: c. ř. s. II. 225). Nesprávným doručením výpovědi straně žalované byla jí odňata zákonná možnost před soudem projednávatí.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro který zrušil rozsudek i řízení prvního soudu, o odvolání jednal a ve věci rozhodl.

D ů v o d y:

Netřeba se vůbec obíratí otázkou, byla-li právem výpověď z natých místností doručena poštovnímu a telegrafnímu ředitelství, jakožto orgánu státu, s kterým vypovídající obec svého času nájemní smlouvu uzavřela, či měla-li býti doručena finanční prokuratuře, neboť v tomto případě nemůže býti řeči o zmatečnosti podle §u 477 čís. 4 c. ř. s. Není o tom pochybnosti, že jen finanční prokuratura jest podle §u 1 odst. 2 čís. 1 a §u 2 odst. I. čís. 1 min. nař. ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák. oprávněna zastupovati stát ve sporném řízení nájemním podle §u 571 a dalších c. ř. s., které — jak z motivů k §u 560 c. ř. s. na jevo jde — počíná teprve podáním námitek proti výpovědi, neboť v tomto případě se tak skutečně stalo. Výpověď byla doručena poštovnímu a telegrafnímu ředitelství dne 1. ledna 1926, finanční prokuratura podala již 6. ledna 1926, tedy v zákonné osmidenní lhůtě podle §u 562 odst. 1 c. ř. s. námítky, a účastnila se v zastoupení státu celého sporného řízení. Důvod zmatečnosti podle §u 477 čís. 4 c. ř. s. jest tu jen tehdy, byla-li straně nezákonným postupem, zejména opomenutým doručením, odňata možnost před soudem projednávatí, byla-li tedy porušena zásada rovného slyšení stran. Jestliže však strana — třeba by snad doručení bylo vadné — k jednání se dostaví, nebo, jako v tomto případě, námítky včas proti výpovědi podá, pak o zmatečnosti po rozumu §u 477 čís. 4 c. ř. s. nemožno mluvíti (srv. také Hora II. str. 225 a III. str. 88 a Neumann str. 1427). Jest tedy rekurs vypovídající strany v právu, poukazuje na to, že ředitelství pošt a telegrafů včas se na finanční prokuraturu obrátilo (srv. k tomu výnos ministerstva financí ve sdělení

čís. 55 str. 76 Věst. min. sprav. z roku 1924) a že tato včasně námitky podala. Odvolací soud neprávem tudíž zrušil rozsudek i řízení prvního soudu pro zmatečnost a bude na něm, aby o odvolání ve věci rozhodl.

Čís. 5990.

Část nuceným narovnáním v úpadku dotčené pohledávky, přesahující vyrovnávací kvotu, trvá dále po právu jako naturální obligace. Placení takové zbytkové pohledávky z nuceného narovnání není proto darem aniž obohacením toho, komu bylo plněno.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1926, Rv II 43/26.)

Žalovaný vypůjčil si od žalobkyně v letech 1918—1921 celkem 24.000 Kč. Ve vyrovnacím řízení, jež bylo v roce 1923 zahájeno o jmění žalovaného, přihlásila žalobkyně svou pohledávku ze zápůjčky, nepřihlásila jí však v úpadkovém řízení, jež bylo zahájeno po zastavení vyrovnacího řízení. Dne 12. ledna 1924 bylo uzavřeno s úpadkovými věřiteli nucené narovnání, v němž se úpadce zavázal zaplatiti věřitelům třetí třídy 20%. Nucené narovnání bylo soudem potvrzeno a úpadek proto zrušen. Tvrdíc, že se jí žalovaný po potvrzení nuceného narovnání zavázal zaplatiti celý dlužný peněz, domáhala se žalobkyně na něm zaplacení 24.000 Kč. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolací soud bere vzhledem k výpovědi žalobkyně jako strany a předloženým listinám za své zjištění své stolice, že žalovaný po schválení nuceného vyrovnání se zavázal vůči žalobkyni, že jí celý původní dluh ve výši 24.000 Kč zaplatí. Odvolací soud sdílí též názor soudu své stolice, že při nuceném vyrovnání na prázdno vyšlá část pohledávky nezanikla úplně, nýbrž že zůstala naturální obligace a že žalobkyni tím, že se žalovaný zavázal jí tento zbytek pohledávky zaplatiti, vznikl zažalovatelný nárok; nemůže se proto v tomto případě mluvit o darování.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení odvolacího rozsudku spatřuje dovolatel v tom, že žalovaným po schválení nuceného vyrovnání učiněný závazek, že zaplatí žalobkyni celou její pohledávku původních 24.000 Kč, považuje za platný a žalovatelný, uváděje, že při nuceném vyrovnání nezanikla úplně na prázdno vyšlá část řečené pohledávky, nýbrž že zůstala naturální obligace. Dovolatel poukazuje k rozhodnutím nejvyššího dvoru soudního ve Vídni ze dne 26. února 1884, čís. 938 (přístupnému v Gl. Unger č. 9900 a Centralblatt f. jur. Praxis rok 1884 str. 562) a ze dne 3. března 1875, čís. 13.136 (přístupnému v Gl. Unger č. 5649 a v Gerichtshalle rok 1875 str. 119), než to není tento případ, neboť v obou řečených rozhodnutích jde o použití §u 226 starého konk. řádu, a uvádí-li dovolatel zejména poslednější rozhodnutí a v něm vyslovený